

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1715. usque ad annum 1718

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1782

VD18 13322648

§. 5. Hi conatus suo successis frustrati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67649](#)

Sæc. XVIII.
A. C. 1715.

§. V.

Hic conatus suo effectu frustrati.

Interim vero Pontifex clandestina Philopaldi consilia cum Noaillio Cardinale habita detexerat: quapropter eum intra viginti quatuor horas Romana urbe, mox tota ditione Pontificia excedere iussit, frustra pro eo deprecantibus Tremollo Cardinale, & Ameloto Oratore, insuper datis ad Nuntium litteris eidem significabat, quod de Ameloti integritate haud temere dubitaret, ac plane suspicaretur, illum explicaciones inferi, non alio ex fine suasse, nisi ut Noaillio hac ratione submissiōnem sinceram eludendi viam ostenderet, & gioriandi ansam præberet, perinde acsi tandem Papam ad explicantam suam Constitutionem adegisset: male autem, prosequebatur Pontifex, suæ caussæ consuluit Amelotus; hoc enim stratagemate sibi meti ipsi Nationalis Concilii, quod tamen *sua legationis summa erat, spem præcidit*: *Enimvero ipsem Amelotus segniter admodum ejusmodi Concilii successumurgebat, spe fratres suis consiliis & tam Noaillii docilitate quam Pontificis epistola paternis verbis concepta, hoc dissidium majori cum honore.* & sine Noaillii

Hist. Eccl. Tom. LXIX. C deder-

Sæc. XVIII. dedecore diremptum iri. Has vero
A. C. 1715. Papæ literas Bentivollius Nuntius Apo-
stolicus die vigesima secunda Aprilis
recepérat, totoque negotio cum Car-
dinale Rohanio in deliberationem vo-
cato, Regi binas literas Noaillio tra-
dendas exhibuit. Rex vero Nationalis
Synodi consilium evanuisse dolens,
utriusque epistolæ transumptum sibi
consignari petiit, ac prius epistolam
benigniorem Noaillio tradere consti-
tuit, ne hic acerbioribus literis exasper-
ratus, omnem concordiæ viam exclu-
deret. Eiusdem quoque sententiæ e-
rat Cardinalis Rohanius, ne tamen
Pontificem offendere, suppressa utra-
que Pontificis epistola potius Nationa-
lis Concilii in Galliis celebrandi con-
silium, totis viribus urgendum cen-
suit, eoquod in eo præprimis accepta-
tio Constitutionis jam facta firmius sta-
biliri, atque Episcopis refractariis de-
bita submissio auctoritate legitima præ-
cipi posset, & si hi Bullæ explicationem
pertinacius petituri essent, hæc ab ipso
Concilio fieri posset, si tamen hi Præ-
fules in sua pervicacia immori perge-
rent, ipsis etiam invitis Bulla in eo-
rum Diæcesibus promulgari, ejusque
observantia præcipi, & demum hi Pa-
stores, ne gregem suum inficiant, ex-
pelli possent. Eo fine Rohanius ad
Cle-

Clementem Papam literas dedit, in Sæc. XVIII.
quibus exposuit difficultates, quæ, si A.C. 1715.
binæ Pontificis epistolæ Noailio trade-
rentur, timendæ forent. Attamen
Pontifex Bentivollio Nuntio suo scri-
ptum, cui titulus *Considerationes paci-
ficæ*, transmisit, cunctasque difficulta-
tes dissolvit, datisque ad Regem lite-
ris eidem exposuit, tam gravibus, &
vix superandis oppositionibus ejusmodi
Concilium in Galliis habendum, non
modo apud Romanos, sed ipsos etiam
Gallos obnoxium fore, ut ipsem Ameloto
eiusmodi Concilio sese saepius
opposuisset, & Philopaldi sententiæ
unice ideo adhaeserit, ut Synodi cele-
brationem præpediret: Hæ tamen ra-
tiones Regis animum adeo non ex-
pugnabant, ut potius Ameloto præci-
peret, quatenus celebrandæ Synodi
negotium omni contentione urgeret.
E contrario Pontifex censuit, Noail-
lium absdubio conjunctis Pontificiæ &
Regiæ auctoritatis viribus ad puram &
simplicem Constitutionis acceptationem
compelli posse, hacque ex causa ei-
dem Epistolam Pontificiam commina-
tionibus asperam præprimis esse traden-
dam, censuit, datisque rursus literis
Regem obsecravit, ut suæ petitioni de
habendo Concilio haud ultra insistere
velit; verebatur enim Pontifex, ne

C 2

Con-

Sæc. XVIII. Concilii Patres alias difficultates ad
A. C. 1715 exasperandos potius quam sanandos
animos aptas discuterent, & Episcoporum opponentium importunitate de-
victi novos Pontificia decreta accep-
ptandi modos invehere molirentur;
nec immerito etiam timebat Pontifex,
ne iidem Episcopi Constitutionem sub
obtentu, quod illa sentendi libertatem
in Scholis permisam impugnet, Theo-
logorum opiniones pro fidei doctrinis
venditarent, & ab ipsa Nationalis hu-
jus Synodi sententia ad futurum Con-
cilium Generale provocarent: aliunde
vero longissimi temporis mora infume-
retur, quin adhuc de præliminaribus
ad Concilium articulis, scilicet de Le-
gatis, Primum prærogativa, Sessio-
num numero, materiis discutiendis
&c. inter Præfules conventum esset.
Verum Rex, ut hunc timorem ex Pon-
tificis animo depelleret, eundem cer-
tiorem reddi jussit, quod sacræ Sedis
honor per ejusmodi Concilium in tuto
collocaretur, ac ipsem Rex obversan-
tes difficultates sua auctoritate tollendo
par esset, nec etiam de acceptantium
Episcoporum numero, fidelitate & ob-
sequendi studio dubitandum foret; Pon-
tifici autem integrum esset, pro suo
arbitrio Legatum etiam natione Ita-
lium in Franciam decernere, Sessionum
nume-

numerum, & materiam præscribere, Sæc. XVIII.
atque in Concilii decretis fors Pontifici A.C. 1715.
minus probanda rejicere. Non de-
erant ex Gallis alii, qui Pontifici pro-
ponerent, quod si ejusmodi Concilium
haberi non permitteretur, ad veterum
Franciæ Regum præcipue Henrici II Ca-
roli IX. Henrici IV. exempla, Rex, pro-
pria sua auctoritate Concilium Natio-
nale indicendi jus sibi competere, haud
ignoraret, prout non ita pridem Cle-
rus Gallicanus ab eodem Rege Ludo-
vico XIV. Anno 1681. Nationalem Sy-
nodum convocari postulasset: His ter-
ritus Pontifex annuit, ut Rex Noaillio
literas, quibus eum Pontifex paterne
ad subjectionem hortabatur, tradere
posset, dummodo prius de ejusdem
submissione firmam spem haberet. Hanc
Pontificis voluntatem Nuntius Aposto-
licus Regi manifestabat, qui tamen de
prospero hujus paternæ epistolæ suc-
cessu subdubitans, prius, an non aspe-
rior Pontificis epistola, quicquam Ec-
clesiæ Gallicanæ libertatibus contra-
rium contineret, discuti præcepit:
Carpebantur primo hæc verba: *pure*
& simpliciter; Episcopi enim opponen-
tes ejusmodi acceptatione se non jam
fidei Judices, sed meros Constitutio-
num Apostolicarum executores fore
caussabantur. II. Hæc verba *sine expli-*
catio-

Sæc. XVIII cationibus, offensioni obnoxia videban-
A C. 1715 tur; cum enim Papa acceptantium
Episcoporum explicationes in eorum
Instructione Pastorali contentas, ratas
habuerit, eas Noaillio interdici haud
posse, credebatur. III. Displicuere
hæc verba *sine relatione*, cum necessaria
inter Bullam, quæ recipitur, & re-
cipientis sensum relatio sit. Hæc igitur
verba deleri, & hæc verba: *sine ulla explicatione, restrictione aut modificatione*
subrogari Rex per Amelotum a Pon-
tifice petiit; institit quoque, ut Pater-
nas, tenerasque Papæ literas præpri-
mis Noaillio per Regium Procuratorem
consignare posset, *ut si hic, inquiebat Rex, iis fleti nollet, illum auctoritate mea ad subjectionem compellere possem, & Nuntius eidem asperiores literas tradere valeret.*
Insuper Pontifici rescripsit, quod si
Noaillius in sua pervicacia post tot pa-
terna monita persisturus esset, evoluto
quindecim dierum termino ipsemet Rex
eidem declaratus sit, eum dignitate
Cardinalitia excidisse, proin aut sese qua-
draginta Episcopis acceptantibus confor-
maret, aut ipse ceterique opposentes
coram Synodo, non ut Judices sed ut rei
de sua repugnantia rationem reddituri,
comparere tenerentur: Ut ergo conti-
nuata pervicacia ad ceterorum quoque
opponentium exauctorationem procedi
posset,

posset, prius Pontifex eis plenam sub- Sæc. XVIII.
missionem datis ad eos literis præci- A. C. 1715.
peret. Denique Rex Papam rogabat,
ut ejusmodi Concilium haberi, illud-
que vel per Legatos, vel per ipsum
Regem convocari permitteret, ac Pur-
puram, qua Noaillius spoliaretur, Mel-
densi Episcopo concedere & Noaillum
fors ad pœnitentiam reducendum rursus
Cardinalium Collegio adscribere vellet.
Amelotus die decima septima Augusti
demandatum sibi hoc negotium pro-
posuit Pontifici, qui eidem respondit,
se quidem ad importunas Regis preces
Concilii celebrationi annuere, petere
tameu, ut prius omnia Sedis Aposto-
licæ auctorati contraria removerentur,
velle etiam, ut cuilibet ex opponenti-
bus per singulare Breve submissio præ-
cipiteretur, se in hoc ipsius Regis exem-
plum sequi, qui eis inhibuit, ne epi- *Vid. supra*
stolam omnibus communem. sed qui-
libet *specialem* suo nomine Romam mit-
terent, ne in Clero *corpus* facere vide-
rentur. Hoc Pontificis responsum Ame-
lotus ad Regem perscripsit, ejusdem
desuper sententiam præstolaturus.

1715.

§. VI.

*Continuata Cardinalis Noaillii
pervicacia.*

C 4

Inte-